

en Sag af denne Natur; thi Regjeringen har villet gjøre sit Bedste, den har villet forelægge Loven; Formanden for det ene Thing har gjort sit Bedste ved at omdøle den, og der er dernæst fremkommet et Forslag fra os, og jeg deler i den Henseende ganske den ærede Forslagsstillers Mening; og stiller mig paa hans Standpunkt, idet jeg mener, at der kan stee det største Misbrug af denne, som det forekommer mig, usuldstændige eller idetmindste ikke meget skarpe Dpfattelse af Grundlovens Ord og af, hvad en foreløbig Lov fornuftigvis maa betyde.

Sage: Det Spørgsmaal, der her foreligger, har jo uægtelig ikke nogen stor praktisk Betydning; Loven er kommen saa tilbøjelig frem, at den ikke vil kunne afgjøres iaar; det er altså heldigt, at hvad Skæbne dette Forslag end faaer, bliver Forholdet ikke forandret. Jeg troer, at man gjør Uret, naar man altfor stærkt hænger sig ved enkelte Ord i Grundloven, som i dette Tilfælde ved Ordet „forelægger“; dersom man i den Grad vilde hænge sig ved et Ord, vilde man f. Ex. med Hensyn til Grundlovens § 52 komme i en overordentlig stor Forlegenhed, thi den siger, at ingen Udgift maa afholdes, som ikke har Hjemmel i Finantsloven; men vi vedtage jo Tillægsbevillingslove hvert Aar (Etscherning: Det er ogsaa Finantslove). Nei, det ere de ikke efter Grundlovens Ord, thi naar det hedder: „Paa hver ordentlig Rigsdag, strax efter at samme er sat, fremlægges Forslag til Finantsloven for det følgende Finantsaar“ etc., saa er det aabenbart ikke det Samme som de Tillægsbevillingslove, der senere fremkomme. Den practiske Nødvendighed har her fremkaldt en Ordning af Forholdet i Grundlovens Aand, som, naar man holder sig strengt til Ordene, ikke stemmer dermed. Naar vi ville see hen til de Forhandlinger, der angaaende dette Punkt fandt Sted paa den grundlovgivende Rigsdag, og som iøvrigt ere meget fattige, skal jeg tillade mig at oplyse, at paa den ene Side stod den ærede sidste Taler (Etscherning), som meget stærkt ønskede ingen Paragraph at vedtage. Han holdt sig til, at den udøvende Magt har en suldstændig lovgivende Myndighed, men vel at

mærke med Ministeransvarlighed; her siges: „den udøvende Myndighed besidder en suldstændig lovgivende Magt, controlleret af den egentlige lovgivende Magt, det vil sige, at den besidder Provisoriet, og med det kan den næsten gjøre Alt, det er dert, Ministeransvarligheden bestaaer“ . . . at Ministeriet skal bære den sulde Ansvarlighed for, at Loven vinder Majoritet i Folket. Derimod blev den Anskuelse gjort gjældende af Ordforeren og tidligere af Udvalget: at Hovedopgaven var den, dels at binde Retten for Hans Majestæt til at give provisoriske Love til meget strenge Betingelser: Rigsdagen maatte ikke være samlet, det skulde være i paatrængende Tilfælde, Loven maatte ikke stride mod Grundloven, og den skulde forelægges den først sammentrædende Rigsdag; det blev udtrykkelig sagt, at „uden Rigsdagens Bekræftelse bortfaldt Loven.“ Det var dengang den gjennemgaaende Tanke, at naar Rigsdagen ikke senere bekræftede Loven, var den bortfalden, saa at den provisoriske Lov kunde hæves saavel middelbart som umiddelbart, og det er den Tanke, jeg vil stille imod, hvad den ærede sidste Taler har sagt. Jeg skal derhos bemærke, at det vilde være en overmaade farlig Regel at opstille, at foreløbige Love skulde opstaae igjen, naar de ikke udtrykkelig vare ophævede af Rigsdagen og Hs. Majestæt Kongen i Forening; thi var den Sætning rigtig, da vilde jo nærværende provisoriske Lov leve, dersom vi f. Ex. af Mangel paa Tid et skulde vedtaget dens Ophævelse, og da havde vi flere Gange gjort os skyldige i Grundlovsbrud, som den ærede Cultusminister fremhævede, efter hvad der tidligere er passeret her i Thinget. Den Anskuelse, som Regjeringen fastholder, har gientagne Gange gjort sig gjældende, f. Ex. ved den provisoriske Lov om Sundhedscommissionen, ved de provisoriske Love, som forbød Kreaturindsørsel fra fremmede Lande, hvor der herskede smitsom Sygdom mellem Kreaturerne; disse Love ere her ikke senere forelagte, de ere ophævede og senere her meddeelte. Nu er Spørgsmaalet, og det kan være tvivlsomt, om en kongelig Bekjendtgørelse kan træde istedetfor en Lov, hvad enten det er en provisorisk, som skal forelægges Rigsdagen til Stadsfæstelse, eller en endelig Lov, der kan meddeles; men det er aabenbart, at vi